

قضات زیر ذره‌بین قانون

درست است که قضات قادر به صدور احکام قضایی هستند و می‌توانند برای افراد مجازات‌هایی در نظر بگیرند. اما، آیا بداندند که قضات نیز باید قانون را در عملکرد خود رعایت کنند و اجازه ندارند به صرف اینکه قضایی یا مرجع قضایی هستند هر اقدام، دستور یا رفتاری داشته باشند. در صورتی که یک قضایی بر خلاف مقررات اقدام انجام دهد، شهروندان می‌توانند علیه او به دادسرای انتظامی قضات شکایت کرده یا پیگیری شکایات خود حتی نسبت به تعلق قضایی یا برکناری او از منصبی که در اختیار دارد اقدام کنند. اما تخلفات قضات چیست و در چه صورتی می‌توان از آنها به دادسرای انتظامی قضات شکایت کرد؟ روند انجام این شکایات چگونه است؟ در این مطلب به ۲۰ مورد از مهم‌ترین تخلفات قضات پرداخته‌ایم و راهی را که باید برای شکایت از قضایی متخلف بروید را پیش پایتان گذاشته‌ایم.

براساس «قانون نظارت بر رفتار قضات» مصوب مجلس شورای اسلامی، برای قضات ۲۰ مورد تخلف پیش‌بینی شده است که با وقوع هر یک از این موارد، شهروندان می‌توانند با استناد به قانون از قضایی در دادسرای انتظامی قضات شکایت کنند. درج نکردن مشخصات خود یا امضا نکردن زیر صورت جلسات، لواری تحقیق و تصمیمات یا ناخوانا نوشتن یا به کار بردن کلمه یا عبارت سبک و ناپسند، اعلام نکردن خشنو دادرسی در دادگاه و ختم تحقیقات در دادسرا یا تأخیر غیرموجه کمتر از یک‌ماه در صدور رأی و اجرای آن، حضور نیافتن عضو دادگاه در جلسه رسیدگی بدون عذر موجه یا شرکت نکردن وی در مشاوره و صدور رأی و امضای آن یا عدم تشکیل جلسه رسیدگی در روز مقرر بدون عذر موجه از جمله این تخلفات است.

نظارت نکردن منتهی به بی‌نظمی متصدیان امور شعب مراجع قضایی بر عملکرد اداری شعبه، اعمال نکردن نظارت مراجع عالی قضایی نسبت به مراجع تالی و دادستان نسبت به دادیار و بازپرس از حیث دادن تعلیمات و تذکرات لازم و اعلام تخلفات، مطابق قوانین، بی‌نظمی در ورود به محل کار و خروج از آن یا حضور نیافتن در وقت کشیک، جلسات هیات‌ها و کمیسیون‌های که قضایی موظف به شرکت در آنها است به شکل غیرموجه و بیش از ۳۰ روز در ماه یا اکوتب متوالی، غیبت غیرموجه و حداکثر به مدت یک تا دو روز متوالی یا متناوب در یک دوره ۳ ماهه از دیگر تخلفاتی است که می‌تواند قضات را به دادسرای انتظامی قضات بکشاند.

در کنار این موارد، اعمال در انجام وظایف محوله، اعلام نظر ماهوی قضایی پیشی از صدور رأی، صدور رأی غیرمستند یا غیرمستدل، غیبت غیرموجه از ۳۰ روز در یک دوره ۳ ماهه یا خودداری غیرموجه از عزیمت به محل خدمت یا ترک خدمت به‌مدت کمتر از ۳۰ روز، دستور تعیین وقت دادرسی خارج از ترتیب دفتر اوقات بدون علت موجه، تأخیر یا تعدید وقت دادرسی بدون وجود جهت قانونی و بدون ذکر آن، رعایت نکردن مقررات مربوط به صلاحیت رسیدگی امم از ذاتی یا محلی، رفتار خارج از نزاکت حین انجام وظیفه یا به مناسبت آن، تأخیر غیرموجه بیش از یک‌ماه در صدور رأی و اجرای آن نیز از مسائلی است که وقوع هر یک از آنها قضایی را مستوجب پیگرد قضایی می‌کند.

رعایت نکردن مقررات مربوط به تشکیل جلسه دادرسی و ابلاغ وقت رسیدگی، خودداری از اعلام تخلفات کنار کنن اداری، خاطیطان، کلاهی دادگستری، کارشناسان رسمی دادگستری، مشاوران حقوقی قوه قضاییه و مترجمان رسمی به مراجع مربوط در موارد الزام قانون، سوءاستفاده از اموال دولتی، عمومی و توقیفی، خودداری از اعتبار دادن به مفاد اسناد ثبتی بدون دلیل قانونی، خودداری از پذیرش مستندات و ابواب طرفین و کلاهی آنان جهت ثبت و ضبط قوری در پرونده، خودداری غیرموجه از عزیمت به محل خدمت در موعد مقرر یا ترک خدمت بیش از ۳۰ روز، استتکاف از رسیدگی و امتناع از انجام وظایف قانونی، گزارش خلاف واقع و مغرضانه قضات نسبت به یکدیگر و نیز اشتغال همزمان به مسائل مذکور در اصل یکصد و چهل و یکم (۱۲۱) قانون اساسی یا کارشناسی رسمی دادگستری، مترجمی رسمی، تصدی دفتر ازدواج، طلاق و اسناد رسمی و اشتغال به فعالیت‌های تجاری موضوع ماده (۱) قانون تجارت از دیگر تخلفات قضات است.

خارج کردن مستندات و ابواب طرفین از پرونده، خروج از بی‌طرفی در انجام وظایف قضایی، پذیرفتن هرگونه هدیه یا خدمت یا امتیاز غیرمعارف به اعتبار جایگاه قضایی، رفتار خلاف شأن قضایی شامل انجام هرگونه عملی که در قانون، جرم عمدی شناخته می‌شود و یا خلاف عرف مسلم قضات است به‌نحوی که قضات آن را منموم بدانند و در نهایت تخلف از قوانین موضوعه که در این قانون با سایر قوانین، برای آن مجازات پیش‌بینی نشده است از جرائمی است که می‌توان در دادسرای انتظامی قضات یک قضایی را تحت پیگرد قانونی قرار داد.

چگونه در دادسرای انتظامی شکایت کنیم؟ برای شکایت از قضایی متخلف به دادسرای انتظامی قضات مراجعه و شکوائیه خود را مطرح کنید، بهتر است برای شکایت از تخلف قضایی، از یک وکیل خوب استفاده کنید. در صورت محکوم شدن قضایی در دادسرای انتظامی قضات، حداقل مجازات تعیین شده می‌تواند از توبیخ کتبی بدون بود ده‌اند.

سیاسی

سیاسی

با سامانه‌های نوین خدمات قضایی چقدر آشنا هستید؟

قوه قضاییه با کدام سامانه‌ها خدمات خود را سریع‌تر و بهتر از گذشته به مردم ارائه کرده است؟ تا چه اندازه با سامانه‌های جدید قضایی آشنا هستید و از آن استفاده کرده‌اید؟ در ادامه دربار برخی از سامانه‌های پرکاربرد قضایی که در طرح تحول قضایی توجه جدی به آن شده است و استفاده از آنان می‌تواند به تسهیل رابط مراجعان به قوه قضاییه برای پیگیری امور کمک کند پرداخته‌ایم.

سامانه ۱۵۱۵ نشانی <https://www.1515.ir> سامانه ارجاع الکترونیکی کارشناسی مرکز وکلا، کارشناسان و مشاوران قوه قضاییه است که شهروندان برای جلوگیری از اطاله دادرسی و دریافت پاسخ دقیق از کارشناسان می‌توانند با بارگذاری مدارک و تقاضای خود برای انجام فرایندهای کارشناسی بدون نیاز به حضور در مرکز وکلا، کارشناسان و مشاوران قوه قضاییه درخواست خود را به شکل الکترونیکی ثبت و بهای کارشناسی را با نرخ معلوم و تعیین شده و به شکل برخط پرداخت و رسیدن آن را دریافت کنند. این سامانه قادر است پرونده‌های کارشناسی در رشته‌های تخصصی به کارشناسان رسمی مورد تایید قوه قضاییه ارجاع دهد. ارائه خدماتی مانند استعلام محبت گزارش از سامانه از مزیت‌هایی است که برای مراجعان پیش‌بینی شده است.

سامانه حمایت از زندانیان

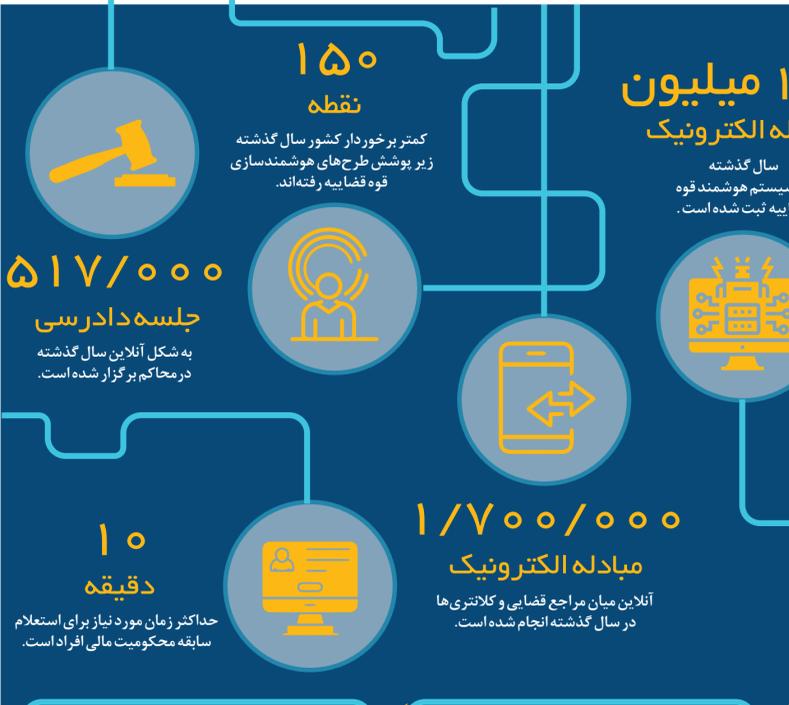
نشانی <https://hemayatzendanianmarkaz.ir> سامانه حمایت از زندانیان محبوس در زندان‌های کشور است که خانواده‌ها می‌توانند با ورود به این سامانه و ارائه اطلاعاتی مانند نام درنام خانوادگی زندانی، محل حبس وی، نام پدر و کد ملی و نیز ثبت اطلاعات هویتی خود و نسیی که با زندانی دارند تقاضای حمایت خود را سا بارگذاری یک قطعه عکس، تصاویر کارت ملی و شناسنامه خود، تصویر کارت ملی و شناسنامه فرد زندانی، تصویر کارت ملی و شناسنامه افراد تحت تکفل نسبت به ثبت نام در سامانه اقدام و منتظر پاسخ کارشناسان برای ارائه خدمت و راهنمایی به‌خود باشند. اجنم حمایت زندانیان مرکز در سال ۱۳۲۰ با هدف کمک به زندانیان و خانواده آنان تشکیل و در سال ۱۳۴۰ با اصلاحات بعدی و تصویب شورای عالی قضایی به فعالیت خود ادامه داده است.

سامانه عدل ایران نشانی <https://adliran.ir> یکی از شناخته شده‌ترین سامانه‌های قوه قضاییه است که بدلیل گستردگی ارائه خدمات به شهروندان کاربران زیادی دارد. با این حال، بسیاری از شهروندان تصور می‌کنند این سامانه صرفاً برای اطلاع‌یابی و ابلاغ احکام قضایی به خواننده یا خواهان طراحی شده است. تصوری که از اساس درست نیست و با ثبت نام در این سامانه علاوه بر دریافت هرگونه مکاتبه قضایی و حقوقی می‌توانید از خدماتی مانند احراز هویت پرسنل، نوبت‌گیری الکترونیکی دفاتر عدالت الکترونیک قضایی، ارتباط با وکلای کارشناسان خیره خورش قضایی، آخرین وضعیت پرونده قضایی و نیز درخواست دریافت تگواهی عدم سوء پیشینه و چند خدمت دیگر استفاده کنید.

سامانه ساجد سامانه sajed.divan-edalat.ir یکی از مهم‌ترین سامانه‌های ارتباطی دیوان عدالت اداری با شهروندان است. دیوان عدالت اداری براساس قانون به داوری افراد علیه دولت رسیدگی می‌کند و به همین دلیل نوعی دادگاه اداری تلقی می‌شود که تمام شهروندان در صورتی که با تصمیمات و اقدامات دولت یا اقدامات مأموران دولتی مواجه شدند می‌توانند در دیوان عدالت اداری طرح شکایت کنند و دیوان در صورتی که ضمن رسیدگی خود اطلاعات و تصمیمات دولت را مغایر قانون تشخیص دهد رأی ابطال آن صادر می‌کند. ثبت دادخواست‌های بدوی و تجدیدنظر ثبت و پیگیری در خواست اعمال ماده ۷۹ (درخواست بررسی مجدد توسط رئیس دیوان) و درخواست ماده ۸۹ (درخواست بررسی تعارضی رأی شعبه) از قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری، پیگیری ماده ۸۰ (درخواست ابطال مصوبات) ارسال پاسخ اعتراض رفع نقض، ابواب و نامه‌ها به بخش‌های مختلف در دیوان عدالت اداری از جمله اقداماتی است که می‌توان در این سامانه انجام داد. برای ورود به این سامانه باید در فائت‌نامت کرده باشید.

سامانه سباق سامانه یکپارچه اقدامات اجرایی و قضایی با نام اختصاری «سباق» در راستای نظارت بر عملکرد واحدها در پیگیری پرونده‌های مطالباتی در مراجع قضایی و ثبتی با هدف کاهش مطالبات غیرجاری طراحی و راه‌اندازی شده است که در نوع خود منحصر به فرد است. این سامانه مجموعه‌ای از مهم‌ترین اطلاعات پرونده‌های مطالباتی در فضای مجازی، تحت دسترسی اینترنتت و اینترنت است به‌نحوی که پس از ورود ثبت دادها و پردازش آنها گزارش‌های کاملی از روند اقدامات اجرایی و قضایی به مراجع درون سازمانی و بیرون‌سازمانی تهیه و ارائه می‌شود. سباق متشکل از ۱۰ بخش است که در آن خدماتی از جمله وثائق و اسناد رهئی و ندهائی، تسهیلات، داوری حقوقی و نظیری بانک، داوری حقوقی دیگران علیه بانک، داوری توقف و ورشکستگی ارائه می‌شود.

درگاه خدمات یکپارچه الکترونیک سازمان بازرسی سامانه 136.ir سامانه‌ی سامانی است که در قالب آن گزارشگران فساد می‌توانند با ارائه گزارش‌های خود درباره وقوع فساد به سازمان بازرسی مایع از ادامه فعالیت متخلفان شده و از مزایایی که در قالب جایزه برای گزارشگران در نظر گرفته شده است استفاده کنند. علاوه بر این، در این سامانه بلنگ اطلاعات تکلیفی قانونی که برای دستگاه‌ها مشخص شده در این سامانه بارگذاری شده است که در صورتی عموم مردم قرار دارد. بلنگ اطلاعات گلرگاه‌های فسادخیز نیز در این سامانه ایجاد و اطلاعات متهمان و مجرمگان و افراد نیازمند نیز ایجاد شده است. علاوه بر این امکانات، سامانه با دسترسی تلفنی و ثبت درخواست خودکار مبتنی بر هوش مصنوعی برای نخستین بار در حوزه ثبت شکایات‌ها در این سامانه بارگذاری و مشغول کار است.

۵۱۷/۰۰۰ جلسه دادرسی به شکل آنلاین سال گذشته در محاکم برگزار شده است.

۱۰ دقیقه حداکثر زمان مورد نیاز برای استعلام سابقه محکومیت مالی افراد است.

۱۰۰۰۰ خدمت در پنجره واحد خدمات الکترونیک قضایی به شکل روزانه ارائه می‌شود.

۱۵۰ نقطه کمتر بر خوردار کشور سال گذشته زیر پوشش طرح‌های هوشمندسازی قوه قضاییه رفته‌اند.

۱۶۷ میلیارد الکترونیک سال گذشته در سیستم هوشمند قوه قضاییه ثبت شده است.

۱۰ دقیقه حداکثر زمان مورد نیاز برای استعلام سابقه محکومیت مالی افراد است.

۵۱۷/۰۰۰ جلسه دادرسی به شکل آنلاین سال گذشته در محاکم برگزار شده است.

۱۰۰۰۰ خدمت در پنجره واحد خدمات الکترونیک قضایی به شکل روزانه ارائه می‌شود.

۱۵۰ نقطه کمتر بر خوردار کشور سال گذشته زیر پوشش طرح‌های هوشمندسازی قوه قضاییه رفته‌اند.

۱۶۷ میلیارد الکترونیک سال گذشته در سیستم هوشمند قوه قضاییه ثبت شده است.

۱۰ دقیقه حداکثر زمان مورد نیاز برای استعلام سابقه محکومیت مالی افراد است.

۵۱۷/۰۰۰ جلسه دادرسی به شکل آنلاین سال گذشته در محاکم برگزار شده است.

۱۰۰۰۰ خدمت در پنجره واحد خدمات الکترونیک قضایی به شکل روزانه ارائه می‌شود.

۱۵۰ نقطه کمتر بر خوردار کشور سال گذشته زیر پوشش طرح‌های هوشمندسازی قوه قضاییه رفته‌اند.

۱۶۷ میلیارد الکترونیک سال گذشته در سیستم هوشمند قوه قضاییه ثبت شده است.

۱۰ دقیقه حداکثر زمان مورد نیاز برای استعلام سابقه محکومیت مالی افراد است.

۵۱۷/۰۰۰ جلسه دادرسی به شکل آنلاین سال گذشته در محاکم برگزار شده است.

۱۰۰۰۰ خدمت در پنجره واحد خدمات الکترونیک قضایی به شکل روزانه ارائه می‌شود.

۵۱۷/۰۰۰ جلسه دادرسی به شکل آنلاین سال گذشته در محاکم برگزار شده است.

۱۰ دقیقه حداکثر زمان مورد نیاز برای استعلام سابقه محکومیت مالی افراد است.

۱۰۰۰۰ خدمت در پنجره واحد خدمات الکترونیک قضایی به شکل روزانه ارائه می‌شود.

۱۵۰ نقطه کمتر بر خوردار کشور سال گذشته زیر پوشش طرح‌های هوشمندسازی قوه قضاییه رفته‌اند.

۱۶۷ میلیارد الکترونیک سال گذشته در سیستم هوشمند قوه قضاییه ثبت شده است.

۱۰ دقیقه حداکثر زمان مورد نیاز برای استعلام سابقه محکومیت مالی افراد است.

۵۱۷/۰۰۰ جلسه دادرسی به شکل آنلاین سال گذشته در محاکم برگزار شده است.

۱۰۰۰۰ خدمت در پنجره واحد خدمات الکترونیک قضایی به شکل روزانه ارائه می‌شود.

۱۵۰ نقطه کمتر بر خوردار کشور سال گذشته زیر پوشش طرح‌های هوشمندسازی قوه قضاییه رفته‌اند.

۱۶۷ میلیارد الکترونیک سال گذشته در سیستم هوشمند قوه قضاییه ثبت شده است.

۱۰ دقیقه حداکثر زمان مورد نیاز برای استعلام سابقه محکومیت مالی افراد است.

۵۱۷/۰۰۰ جلسه دادرسی به شکل آنلاین سال گذشته در محاکم برگزار شده است.

۱۰۰۰۰ خدمت در پنجره واحد خدمات الکترونیک قضایی به شکل روزانه ارائه می‌شود.

۱۵۰ نقطه کمتر بر خوردار کشور سال گذشته زیر پوشش طرح‌های هوشمندسازی قوه قضاییه رفته‌اند.

۱۶۷ میلیارد الکترونیک سال گذشته در سیستم هوشمند قوه قضاییه ثبت شده است.

۱۰ دقیقه حداکثر زمان مورد نیاز برای استعلام سابقه محکومیت مالی افراد است.

۵۱۷/۰۰۰ جلسه دادرسی به شکل آنلاین سال گذشته در محاکم برگزار شده است.

۱۰۰۰۰ خدمت در پنجره واحد خدمات الکترونیک قضایی به شکل روزانه ارائه می‌شود.

قوه قضاییه با کدام سازوکارها روند تسهیل‌گری امور مردم در این قوه را آغاز کرده

و این سامانه‌ها تا چه اندازه موفق عمل کرده‌اند؟

این اساس دستگاه قضایی هوشمندسازی فرایندها و بهره‌گیری از فناوری‌های نوین در ارائه خدمات قضایی را در اولویت قرار داده است. محسنی‌ازهای در نخستین جلسه شورای عالی قضایی پس از انتصابش به‌عنوان رئیس دستگاه قضا در ۳۱ تیر ۱۴۰۰، به رئیس مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضاییه ماموریت داد تا بررسی کند که چه دلایلی سبب استفاده نشدن از همه ظرفیت‌های موجود در حوزه فناوری‌های نوین و ابلاغ برنامه توسعه هفتم بر آن تأکید داشته‌اند. بر

گسترش فناوری‌های نوین و روزآمدسازی سند تحول قضایی در موضوعی است که رهبر معظم انقلاب در حکم انتصاب حجت‌الاسلام والمسلمین غلامحسین محسنی‌ازهای به ریاست دستگاه قضا و ابلاغ برنامه توسعه هفتم بر آن تأکید داشته‌اند. بر

۵ ماموریت اصلی

در سند تحول قضایی برای قوه قضاییه تعریف شده است.

۳ میلیون استعلام

از انواع مختلف در سامانه‌های قوه قضاییه ثبت و پاسخ داده شده است.

۵۰۰ درصد رشد

تقاضای استعلام در سال گذشته نسبت به سال قبل از آن ثبت شده است.

۴ در صدر رشد

از نظر تعداد ورودی پرونده‌های قضایی نسبت به سال گذشته داریم.

۲۸

خدمت متنوع

در قالب قضایی در سامانه ثنا به مراجعان ارائه می‌شود.

۵،۵ میلیون استعلام از جانب سازمان امور مالیاتی در مرکز ملی تبادل اطلاعات انجام شده است.

۱۰ میلیون رای قضایی برای افزایش ایمنی و مراقبت از حیثیت افراد گننام سازی شده است.

۸۳ دستگاه اجرایی و نهاد حاکمیتی به صورت برخط از قوه قضاییه وب سرویس متفاوت دریافت می‌کنند.